Przymusowe leczenie odwykowe

Choroba alkoholowa powoduje poważne skutki dla bliskich alkoholika – zwykle pogarsza sytuację materialną rodziny i zaburza prawidłowe wypełnianie ról społecznych. Bardzo często osoby uzależnione nie widzą w swoim nałogu problemu, próbują go marginalizować. Efektem tego jest częste kwestionowanie konieczności podjęcia leczenia odwykowego. Czy jednak można pomóc uzależnionemu wbrew jego woli?

Zasadniczo terapia odwykowa w Polsce ma charakter dobrowolny. Można jednak doprowadzić do przymusowego leczenia alkoholika. W tym celu należy udać się do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych właściwej według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby uzależnionej. Jedynie komisja oraz prokurator może obecnie składać do sądu wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Przesłankami do złożenia wniosku zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny oraz systematyczne zakłócanie spokój lub porządku publicznego.

Warto zatem wzywać policję w każdym przypadku, gdy osoba uzależniona się awanturuje, zbierać dokumentację potwierdzającą pobyty alkoholika w izbach wytrzeźwień, jak również uzyskać opinie pedagoga szkolnego lub psychologa w zakresie oddziaływania choroby na dzieci i ich zachowanie.

Gdy komisja uzna, że istnieją podstawy do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego występuje z wnioskiem w tej sprawie do sądu rejonowego. Komisja może również skierować osobę uzależnioną na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Na badanie może skierować również sąd, jeśli opinia nie została wydana.

W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawę lub uchylania się od zarządzonego poddania się badaniu przez biegłego albo obserwacji w zakładzie leczniczym sąd może zarządzić przymusowe doprowadzenie przez organ Policji.

Orzeczenie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego zapada po przeprowadzeniu rozprawy. Sąd wzywa osobę, w stosunku do której orzeczony został prawomocnie obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, do stawienia się dobrowolnie w oznaczonym dniu we wskazanym zakładzie lecznictwa odwykowego. Jeśli osoba uzależniona się nie stawi, sąd zarządzi wtedy doprowadzenie przez Policję.

Obowiązek poddania się leczeniu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia. Ponadto jeżeli sąd, który nałożył na osobę uzależnioną od alkoholu obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, uzna, że na skutek uzależnienia zachodzi potrzeba całkowitego ubezwłasnowolnienia tej osoby – zawiadamia o tym właściwego prokuratora, który może wystąpić z wnioskiem o ubezwłasnowolnienie osoby uzależnionej.